

Sectorraad . . . . .
Praktijkonderwijs

Monitor sociale veiligheid praktijkonderwijs

Sectorraad Praktijkonderwijs

Mei 2022

Inleiding

Scholen hebben sinds augustus 2015 een zorgplicht voor sociale veiligheid. Van scholen wordt verwacht dat:

- De school zorgt voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen op school gedurende de schooldag.
- De school ten minste jaarlijks de veiligheid monitort met een gestandaardiseerd instrument. Als de uitkomsten van de monitoring daartoe aanleiding geven, treft de school maatregelen om de situatie te verbeteren.
- De school een veiligheidsbeleid heeft beschreven dat bestaat uit een samenhangende set van maatregelen. Het beleid is gericht op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten, en de school voert dat beleid ook uit.
- De school heeft een persoon aangesteld die voor ouders en leerlingen het aanspreekpunt is in geval van pesten en die het beleid tegen pesten coördineert.

De inspectie beoordeelt of het veiligheidsbeleid van de school voldoende is. In de wet is geregeld dat een school de monitoringsgegevens aan de inspectie beschikbaar stelt.

Scholen voor praktijkonderwijs monitoren de leerling tevredenheid via ProZO!. Sinds schooljaar 2017-2018 is de vragenlijst van ProZO! aangevuld met 16 vragen rondom sociale veiligheid. Scholen hebben daarbij de optie om alleen de vragen van sociale veiligheid af te nemen of de gehele ProZO! vragenlijst inclusief de vragen over sociale veiligheid (al dan niet in combinatie met de LAKS vragenlijst).

De resultaten van de ProZO! enquêtes worden zichtbaar gemaakt in Vensters voor Verantwoording. Van belang daarbij is dat de vragenlijst rondom sociale veiligheid is afgenomen bij een representatieve groep leerlingen in de periode 1 november – 30 april. Deze responsperiode is van toepassing op het gehele voortgezet onderwijs. Via de zogenoemde doorlevermodule in Vensters worden deze gegevens ook centraal geleverd aan de Inspectie. Hiervoor dient het bevoegd gezag van de school jaarlijks toestemming te geven.

In deze rapportage beschrijven we de landelijke resultaten van de meting sociale veiligheid in 2021-2022. Waar mogelijk vergelijken we deze resultaten met drie voorgaande metingen in de periode 2018-2021.

Respons

In schooljaar 2021-2022 hebben 118 scholen deelgenomen aan de meting sociale veiligheid. In totaal 14509 leerlingen hebben de vragenlijst ingevuld. Het aantal deelnemende scholen én leerlingen is nog nooit eerder zo hoog geweest. Zie tabel 1.

Tabel 1 Deelname meting sociale veiligheid

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Aantal deelnemende scholen	105	90	114	118
Aantal deelnemende leerlingen	13731	9705	13260	14509

Resultaten: samenvatting

De meting sociale veiligheid bestaat uit vier onderdelen. Wat zijn de gemiddelde resultaten van de afgelopen vier schooljaren? Zie tabel 2.

ProZO! bestaat uit een 4-puntsschaal. Scores boven de 3.50 worden getypeerd als 'goed' en zijn in groen weergegeven. Scores tussen de 3.00 en 3.49 zijn 'voldoende' en in geel weergegeven. Scores onder de 3.00 zijn ten slotte 'onvoldoende' en worden in oranje weergegeven.

Tabel 2 Samenvatting sociale veiligheid per onderdeel

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Beleving fysieke en sociale veiligheid	3.18	3.19	3.23	3.17
Aantasting fysieke en sociale veiligheid	3.85	3.86	3.90	3.86
Welbevinden	3.08	3.07	3.13	3.05
Veiligheidsbeleid	3.06	3.07	3.10	3.04
Gemiddelde	3.28	3.29	3.33	3.27

Bij de vorige meting in 2020-2021 werd de conclusie getrokken dat bij ieder onderdeel sprake was van de hoogste gemiddelde score ooit gemeten. In het schooljaar 2021-2022 valt de gemiddelde score bij iedere standaard iets lager uit.

De gemiddelde score is 3.27. Vanaf de eerste meting in 2017-2018 was continu sprake van een hogere gemiddelde score. Bij de laatste meting in 2021-2022 is dit voor het eerst niet het geval. De gemiddelde score in 2021-2022 is nog altijd te typeren als 'ruim voldoende': leerlingen praktijkonderwijs geven aan sociale veiligheid te ervaren binnen de scholen. Gezien de iets lagere scores is het aan te bevelen om op schoolniveau na te gaan wat de oorzaak hiervan is en welke aanpak/werkwijze dit eventueel oplevert voor het nieuwe schooljaar 2022-2023.

Resultaten per onderdeel

Hier beschrijven we de resultaten per onderdeel. Te beginnen met de beleving van de fysieke en sociale veiligheid.

Beleving fysieke en sociale veiligheid (voel je, je veilig op school?)

De gemiddelde score bij dit onderdeel is 3.17. De vraag 'ik ben tevreden over hoe wij met elkaar omgaan op school' scoort, net als in 2018-2019 en 2019-2020, onvoldoende. Zie tabel 3.

Tabel 3 Onderdeel: beleving fysieke en sociale veiligheid

	2018- 2019	2019- 2020	2020- 2021	2021- 2022
Ik voel me veilig op school	3.24	3.24	3.29	3.22
Als ik problemen heb, weet ik bij wie ik moet zijn op school	3.26	3.26	3.26	3.23
Ik kan altijd bij mijn mentor/leraar terecht	3.29	3.28	3.31	3.26
Ik ben tevreden over hoe wij met elkaar omgaan op school	2.96	2.99	3.09	2.99
Gemiddelde	3.18	3.19	3.23	3.17

Aantasting fysieke en sociale veiligheid (is het veilig op school?)

Bij dit onderdeel is sprake van een omgekeerde schaal. Een hoge score betekent in dit geval dat er bijvoorbeeld weinig sprake is van pesten. Zie tabel 4.

Tabel 4 Onderdeel aantasting fysieke en sociale veiligheid

	2018- 2019	2019- 2020	2020- 2021	2021- 2022
Andere leerlingen pesten mij op school	3.83	3.82	3.87	3.82
Medeleerlingen pesten mij via internet / telefoon	3.91	3.91	3.93	3.91
Andere leerlingen discrimineren mij op school	3.85	3.86	3.90	3.87
Andere leerlingen slaan of schoppen mij op school	3.85	3.87	3.91	3.87
Gemiddelde	3.85	3.86	3.90	3.86

De gemiddelde score in 2021-2022 is 3.86. De scores op de onderliggende vragen zijn vergelijkbaar met de jaren 2018-2019 en 2019-2020. Leerlingen praktijkonderwijs geven hiermee aan dat ze zich veilig voelen op school en weinig tot geen pestgedrag en discriminatie ervaren.

Welbevinden (vind je het fijn op school?)

Bij het onderdeel 'welbevinden' is de gemiddelde score 3.05. Zie tabel 5.

Tabel 5 Onderdeel welbevinden

	2018- 2019	2019- 2020	2020- 2021	2021- 2022
Ik ga met plezier naar school	2.98	2.96	3.04	2.92
Ik voel me fijn op school	3.15	3.10	3.16	3.07
Ik mag op school mijn mening geven	3.13	3.15	3.21	3.14
Ik krijg op school informatie over dingen die voor leerlingen belangrijk zijn	3.10	3.11	3.16	3.10
Gemiddelde	3.08	3.07	3.13	3.05

De vragen 'ik ga met plezier naar school' en 'ik voel me fijn om school' scoren in 2021-2022 lager dan bij de drie voorgaande metingen. De scores bij de overige twee vragen zijn vergelijkbaar met de metingen in 2018-2019 en 2019-2020.

Veiligheidsbeleid (wat doen de leraren voor mij?)

Het onderdeel veiligheidsbeleid heeft een gemiddelde score van 3.04, zie tabel 6.

Tabel 6 Onderdeel veiligheidsbeleid

	2018- 2019	2019- 2020	2020- 2021	2021- 2022
De leraren zijn geïnteresseerd in mij	3.09	3.08	3.11	3.05
De leraren helpen mij meer zelfvertrouwen te krijgen	3.07	3.06	3.10	3.03
De leraren helpen mij met anderen om te gaan	2.98	3.01	3.04	2.98
De leraren doen er wat aan, als ik gepest wordt	3.16	3.18	3.21	3.15
Gemiddelde	3.06	3.07	3.10	3.04

De vraag 'de leraren helpen mij met anderen om te gaan' scoort net als in 2018-2019 onvoldoende. Bij de overige drie vragen is sprake van de laagste scores ooit in vergelijking met de drie voorgaande metingen. De gemiddelde score is over het geheel genomen net voldoende.